

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

نام درس: اصول و مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا	کد درس:
مقطع تحصیلی: تحصیلات تکمیلی	رشته تحصیلی: کلیه رشته ها
گروه آموزشی: سلامت در حوادث و بلایا	پیش نیاز: ندارد
تعداد واحد: ۲	محل برگزاری: دانشکده های بهداشت، پزشکی، پیراپزشکی، دندان پزشکی و طب سنتی
روز و ساعت برگزاری: آموزش مجازی	مدرسین (مسئول درس مشخص شود): دکتر حمید رضا شعبانی کیا (۱۳ جلسه) + دکتر بهنام باریک بین / دکتر دهقان (۳ جلسه)
طراحی اولیه ☐	بازنگری ☒
هدف کلی دوره: آشنا نمودن دانشجویان با اصول و مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا؛ از این رو از دانشجو و فراگیر انتظار می رود در پایان ترم تحصیلی بتواند به اهداف ذیل دست یابد:	
اهداف اختصاصی دوره: ✓ مفهوم و تعریف برخی از اصطلاحات و واژه های رایج در مدیریت بلایا را بیان نموده و اهمیت آن را تشریح نماید. ✓ مفهوم خطر بلایا را توضیح دهد. ✓ مراحل مختلف چرخه مدیریت بلایا را نام برده و هر مرحله را به اختصار شرح دهد. ✓ انواع و اصول تخلیه اضطراری در زمان حوادث و بلایا را توضیح دهد. ✓ اهداف، اصول و روش های ایجاد آمادگی در خانوار در برابر بلایا را شرح دهد. ✓ روش ها و نکات حفظ فردی حین وقوع انواع بلایای طبیعی و انسان ساخت را بیان نماید. ✓ اصول کمک های اولیه را بیان نموده و نحوه انجام احیاء قلبی - ریوی یک نفره و دو نفره را توضیح دهد. ✓ مخاطرات طبیعی شایع در کشور و اثرات سلامتی ناشی از آنها را تشریح کند. ✓ مخاطرات انسان ساخت شایع در کشور و اثرات سلامتی ناشی از آنها را توضیح دهد. ✓ اثرات روان شناختی بلایا و حمایت های اجتماعی و روانی که می توان برای کاهش این اثرات انجام داد توضیح دهد. ✓ هدف برنامه ملی آمادگی و پاسخ نظام سلامت به حوادث و بلایا را شرح داده به کارکردهای مختلف آن را به اختصار توضیح دهد. ✓ چهارچوب ملی پاسخ نظام سلامت به حوادث و بلایا را شرح دهد. ✓ اهداف و ساختار سامانه فرماندهی حادثه را به اختصار توضیح دهد.	
جدول ترتیب ارائه محتوای آموزشی در طول دوره	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

جلسه	رئوس مطالب
اول	آشنایی با کلیات، واژه ها، اهمیت و ضرورت مدیریت حوادث و بلایا
دوم	آشنایی با مفهوم خطر بلایا
سوم	آشنایی با چرخه مدیریت بلایا
چهارم	تخلیه اضطراری در حوادث و بلایا
پنجم	برنامه آمادگی خانوار در برابر حوادث و بلایا
ششم	آشنایی با روش های آمادگی و حفاظت فردی در بلایا
هفتم	آشنایی با اصول کمک های اولیه و احیاء قلبی - ریوی یک نفره و دو نفره
هشتم	مخاطرات طبیعی شایع کشور (سیل و زلزله): علل و اثرات آنها بر سلامت
نهم	مخاطرات طبیعی شایع کشور (خشکسالی و شرایط سخت آب و هوایی): علل و اثرات آنها بر سلامت
دهم	مخاطرات انسان ساخت شایع در کشور: علل و اثرات آنها بر سلامت
یازدهم	اثرات روان شناختی بلایا و حمایت های اجتماعی و روانی در بلایا
دوازدهم	آشنایی با برنامه ملی آمادگی و پاسخ نظام سلامت به حوادث و بلایا و چهارچوب ملی پاسخ نظام سلامت به حوادث و بلایا
سیزدهم	آشنایی با سامانه فرماندهی حادثه و کارکردهای آن
چهاردهم	نقش بهداشت محیط در آمادگی و مدیریت خطر بلایا
پانزدهم	اردوگاهها و نقش بهداشت محیط در کنترل عواقب بهداشتی ناشی از بلا در آن
شانزدهم	نقش تغییر اقلیم و توسعه پایدار در مدیریت خطر و بلایا
روش های آموزشی (نحوه ارائه درس): سخنرانی برنامه ریزی شده با استفاده از پاورپوینت، ایفای نقش، PBL	
وسایل آموزشی: کامپیوتر و ویدئو پروژکتور	
وظایف و تکالیف دانشجوی: این درس به صورت مجازی ارائه خواهد شد، دانشجوی می بایست در زمان مقرر با مراجعه به سامانه نوید نسبت به دریافت محتوای درسی هر جلسه و در صورت تکالیف و کوئیزهای مربوطه اقدام نماید.	
روش های ارزیابی دانشجوی (لطفا سهم هر روش بر حسب درصد نوشته شود):	
روش های ارزیابی در طول دوره: بر اساس انجام تکالیف و نمره کوئیزها به میزان ۲۵ درصد نمره نهایی	
روش های ارزیابی در انتهای دوره: بر اساس امتحان پایان ترم به میزان ۷۵ درصد نمره نهایی	
منابع اصلی درس:	
- درسنامه جامع سلامت در بلایا و فوریت ها، تألیف: علی اردلان و همکاران. انتشارات: مهر وارث	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

- ارزیابی خطر بلایا در نظام شبکه بهداشتی درمانی. تألیف: علی اردلان و همکاران، انتشارات: راز نهران
- سناریوهای پایه ملی نظام سلامت ایران در حوادث و بلایا، تألیف: حمیدرضا خانکه و همکاران. انتشارات: گیسوم.
- واژه شناسی حوادث و بلایا، تألیف: علی اردلان. انتشارات: راوش
- سیستم فرماندهی حوادث بیمارستان (HICS 2014)، مترجمین: رقیه چمانی چراغ تپه و همکاران. انتشارات: رویان پژوه
- چارچوب ملی پاسخ به حوادث و بلایا در نظام سلامت. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی / سازمان اورژانس کشور.
- Disaster Medicine, 2nd Edition. Gregory R. Ciotto. Elsevier. 2016
- IS-775: EOC Management and Operations. FEMA; 2008.
- Disaster Management and Preparedness. Lewis Publishers. London 2001.
- Principles of Emergency Planning and Management. Oxford University Press. 2002
- Community-based disaster risk management. Asian Disaster Preparedness Center. Bangkok. 2006.